

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-430/22-520/2

Podgorica, 26.09.2022. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministru, gospodinu Vladimiru Jokoviću-

Poštovani gospodine Jokoviću,

Na osnovu Vašeg akta broj: 06-318/21-4154/22 od 16.09.2022. godine, kojim se traži mišljenje na *Predlog zakona o organizovanju tržišta u ribarstvu i akvakulturi*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U dostavljenom tekstu Izvještaja o analizi uticaja propisa, navodi se da se Predlogom zakona daje osnov za obezbjeđivanje efikasnog funkcionisanja tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture. Takođe, stvaraju se uslovi za označavanje proizvoda koji se stavljaju na tržište, jača konkurentnost proizvođača kroz formiranje organizacija proizvođača uz adekvatnu kontrolu sprovođenja mjera uređenja tržišta.

Uvidom u dostavljeni materijal i Izvještaj o analizi procjene uticaja propisa, utvrđeno je da sprovođenje predmetnog zakona neće zahtijevati izdvajanje dodatnih sredstava iz Budžeta Crne Gore. S tim u vezi, Direktorat za državni budžet nema primjedbi na *Predlog zakona o organizovanju tržišta u ribarstvu i akvakulturi*.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

NAZIV PROPISA

Predlog Zakona o organizovanju tržišta u ribarstvu i akvakulturi

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
 - Koji su uzroci problema?
 - Koje su posljedice problema?
 - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Donošenje ovog zakona proisteklo je iz potrebe za usaglašavanjem sa pravnom tekovinom EU, a posebno imajući u vidu da u Crnoj Gori trenutno ne postoji jedinstveno zakonsko rješenje kojim je regulisano uređenje i organizovanje tržišta proizvoda ribarstva i akvakulture. Ovim zakonom daće se osnov za obezbjeđivanje efikasnog funkcionisanja tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture i stvorice se uslovi za označavanje proizvoda koji se stavljaju na tržište, jačanje konkurentnosti proizvođača kroz formiranje organizacija proizvođača, uz adekvatnu kontrolu sprovođenja mjera uređenja tržišta.
 - U ovom trenutku ne postoji pravni okvir koji bi regulisao ovu vrlo značajnu oblast u sektoru ribarstva i ne postoje mehanizmi kojim bi se adekvatno regulisalo tržište za proizvode ribarstva i akvakulture, a samim tim ne postoji regulisana sledljivost ribljih proizvoda, te ostaje neregulisano područje koje je od ključnog značaja kako za ribare i uzgajivače, tako i za sve u lancu prerade i prodaje i na kraju za krajnje potrošače.
 - Bez postojanja ovog zakonskog rješenja bila bi otežana, odnosno onemogućena, bolja i dosljednija primjena osnovnih mehanizama i instrumenata Zajedničke ribarske politike koja se odnose na oblast uređenja tržišta proizvoda ribarstva i akvakulture, a koja je neophodna u postupku usklađivanja crnogorskog zakonodavstva sa istom.
 - Nepostojanje pravnog okvira u crnogorskom zakonodavstvu koji reguliše područje Zajedničke ribarske politike koje se odnosi na organizovanje tržišta za proizvode iz ribarstva i akvakulture dovodi do izostanka stvaranja uslova za formiranje organizacija proizvođača, udruženja organizacija proizvođača i međusektorskih organizacija; uspostavljanja tržišnih standarda; obezbjeđivanja informacija za potrošače; uspostavljanja tržišne konkurencije; istraživanja tržišta proizvoda ribarstva i akvakulture. U ovom slučaju ostaju oštećeni profesionalni ribari i uzgajivači, svi subjekti u sektoru ribarstva koji se bave preradom, distribucijom, prodajom ribe, kao i potrošači. Takođe, nepostojanje sistema za praćenje sledljivosti ribe onemogućava nadležne organe da na adekvatan način sprovedu inspekciju i kontrolu.
 - Postojeći problemi u sektoru ribarstva bi se dodatno produbili bez obezbjeđivanja pravnog osnova za regulisanje tržišta u ribarstvu i akvakulturi, te bi se ostavila mogućnost za povećanje nelegalnih aktivnosti u ribarstvu i umanjila bi se mogućnost uspostavljanja sistema kontrole u ovoj oblasti.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?

- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Predloženim propisom se uređuje način organizovanja proizvođača u ribarstvu i akvakulturi, uslovi za stavljanje proizvoda ribarstva i akvakulture na tržište i druga pitanja od značaja za ribarstvo i akvakulturu.

- Ciljevi organizacija proizvođača su: promovisanje održivih ribolovnih aktivnosti u cilju očuvanja resursa ribe i drugih morskih organizama i zaštite životne sredine; obezbjeđivanje sljedljivosti proizvoda ribarstva na osnovu jasnih i sveobuhvatnih informacija za potrošače; izbjegavanje i smanjivanje neželjenog ulova ekonomski važnih vrsta riba i drugih morskih organizama korišćenjem odgovarajućih ribolovnih alata i najboljeg iskorišćavanja ulova bez stavljanja na tržište riba i drugih morskih organizama ispod minimalne referentne veličine; suzbijanje nezakonitog, neprijavljenog i neregulisanog ribolova; poboljšanje uslova za stavljanje na tržište proizvoda ribarstva; stabilizacija tržišta; poboljšanje snabdijevanja hranom i promovisanje visokih standarda kvaliteta i bezbjednosti hrane, kao i zapošljavanje u priobalnim i ruralnim područjima; smanjenje uticaja ribolova na životnu sredinu, uključujući mjere poboljšanja selektivnosti ribolovnih alata.

- Svi ciljevi koji su navedeni u potpunosti se poklapaju sa ciljevima postavljenim u Strategiji ribarstva Crne Gore 2015-2020 sa Akcionim planom za prenošenje, implementaciju i sprovođenje pravne tekovine EU (revizija Strategije je u toku). Nacrt Zakona o organizovanju tržišta u ribarstvu i akvakulturi usklađen je sa Regulativom (EU) br.1379/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. decembra 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni regulativa Savjeta (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju van snage Regulative Savjeta (EZ) br. 104/2000 i Regulativom Savjeta (EZ) br.2406/96 od 26. novembra 1996. o određivanju zajedničkih tržišnih standarda za neke proizvode ribarstva

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).

- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Rješavanje navedenih problema i ispunjavanje pobrojanih ciljeva jedino je moguće ostvariti donošenjem propisa i uspostavljanjem pravnog okvira koja će u potpunosti regulisati oblast organizovanja tržišta u ribarstvu i akvakulturi. U ovom trenutku u ne postoji ni jedan propis koji precizno definiše ovaj bitni dio Zajedničke ribarske politike, te bi u slučaju opcije "status quo" izostalo regulisanje mehanizama kojima će se obezbijediti način organizovanja proizvođača u ribarstvu i akvakulturi, uslovi za stavljanje proizvoda ribarstva i akvakulture na tržište i ostala pitanja od značaja za ribarstvo i akvakulturu.

- Donošenjem ovog zakona izvršiće se usklađivanje sa propisima Zajedničke ribarske politike koji regulišu oblast organizovanja tržišta u ribarstvu i akvakulturi i stvorice se osnov za dalju implementaciju kroz donošenje podzakonskih akata. Ovim će se uvesti nedostajuća pravila i standardi u ovoj oblasti, čijom primjenom će se obezbijediti potpuno praćenje sledljivosti ribe i ribljih proizvoda, kao i postojanje održivog ribarstva. U trenutku donošenja Zakona o organizovanju tržišta u ribarstvu i akvakulturi, u skladu sa obavljenim pregovorima sa Evropskom komisijom, biće djelimično usklađen za Zajedničkom ribarskom politikom, kako bi se obezbijedila što bolja implementacija od strane korisnika, a još bolja usklađenost će biti postignuta donošenjem podzakonskih akata.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.

- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).

- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Predloženi zakon će imati uticaja na cjelokupni sektor ribarstva koji uključuje morsko i slatkovodno ribarstvo, marikulturu i slatkovodnu akvakulturu, sektor prodaje ribe i ribljih proizvoda (iz ulova, uzgoja i prerade) i krajnjeg potrošača.
 - Pozitivni efekti predloženog zakona su stvaranje osnova za formiranje organizacija proizvođača, udruženja organizacija proizvođača i međusektorskih organizacija; uspostavljanje tržišnih standarda; obezbjeđivanje informacija za potrošače; uspostavljanje tržišne konkurencije; istraživanje tržišta proizvoda ribarstva i akvakulture.
 - Predloženi zakon ne prouzrokuje negativan uticaj u ovoj oblasti, već je pripremljen u cilju širenja mogućnosti za korisnike i regulisanja ove vrlo kompleksne oblasti Zajedničke ribarske politike.
 - Direktni uticaj ovog zakona biće na profesionalne ribare i uzgajivače, sve subjekte u sektoru ribarstva koji se bave preradom, distribucijom, prodajom ribe, kao i na potrošače, kroz kontrolu i inspeksijski nadzor nad sprovođenjem pravila propisanih ovim zakonom. Takođe, primjenom ovog propisa krajnji potrošači će imati bolju dostupnost informacija o proizvodima ribarstva i akvakulture, te će proizvođači ribarstva i akvakulture, koji su dostupni krajnjem korisniku morati ispunjavati opšte i posebne tržišne standarde koji se odnose na kvalitet, veličinu, težinu, pakovanje, prezentaciju, čuvanje proizvoda.
 - Uspostavljanjem pravila propisanih ovim zakonom smanjiće se nelegalni ribolov.

- Primjena ovog propisa ni u kom slučaju ne može izazvati troškove građanima i privredi, već upravo suprotno, danom ulaska Crne Gore u EU, dovešće do mogućnosti obezbjeđivanja dodanih sredstava kroz Evropski Fond za pomorstvo i ribarstvo, svim organizacijama proizvođača, udruženjima organizacija potrošača i međusektorskim organizacijama. Napominjemo, da se u skladu sa dosadašnjim iskustvom korisnici registruju za obavljanje djelatnosti bez dodatnih troškova, te kada je u pitanju primjena ovog propisa, korisnici neće biti izloženi dodatnom trošku, jer da bi bile priznate organizacije proizvođača, potrebno da imaju najmanje pet članova koji obavljaju privredni ribolov ili proizvodnju proizvoda ribarstva i akvakulture, radi stavljanja na tržište; imaju svojstvo pravnog lica koje se stiče upisom u Centralni registar privrednih subjekata; imaju statut koji sadrži pravila unutrašnjeg funkcionisanja; imaju dokaz o članstvu u organizaciji, upravljanju i izvorima finansiranja; poštuju pravila tržišne konkurencije; ne zloupotrebljavaju dominantnu poziciju na tržištu; imaju utvrđen minimalni obim i vrijednost proizvodnje; te da posjeduju dokaz o stepenu ekonomske aktivnosti.

- Donošenjem ovog propisa neće biti dodatnih troškova, osim onih koji će biti u skladu sa već postojećim planiranjem budžetskih sredstava za ribarstvo i akvakulturu.

- S obzirom na to da se u Crnoj Gori po prvi put propisom regulišu pitanja koja se odnose na uređenje tržišta u ribarstvu i akvakulturi, napravili smo poređenje sa državama iz okruženja. Naime, kada je u pitanju Hrvatska, kod njih je tržište u ribarstvu i akvakulturi regulisano Zakonom o strukturnoj potpori i uređenju tržišta u ribarstvu, te smo zahvaljujući njihovoj ekspertskoj pomoći uspjeli i da pripremimo propis kako bismo se na što bolji način uskladili sa Zajedničkom ribarskom politikom. Regulisanjem ove oblasti u Hrvatskoj, a na isti način i u Grčkoj, formirane su organizacije proizvođača, te u Grčkoj i u Hrvatskoj postoje po 2 formirane organizacije proizvođača, koje aktivno i uspješno koriste sredstva EU fonda za pomorstvo i ribarstvo opredijeljena za organizacije proizvođača, gdje je finansiranje EU u vrijednosti od 70%, što predstavlja izvrsnu priliku za uređenje ovog

dijela sektora ribarstva. očekujemo da će u prvoj godini nakon primjene ovog propisa biti formirana makar jedna organizacija proizvođača kako bi se započelo sa uređenjem tržišta i stvaranjem dobrih prilika za dalji plasman ribe i drugih ribljih proizvoda.

- Donošenjem ovog propisa stvaraju se uslovi za formiranje organizacija proizvođača, udruženja organizacija proizvođača i međusektorskih organizacija, što će dovesti do regulacije tržišta u ribarstvu i akvakulturi. Na ovaj način će se stvoriti mogućnosti za mnogo bolje prilagođavanje proizvodnje zahtjevima tržišta; bolju ponudu i plasman proizvoda članova organizacija proizvođača; promovisanje ribarstva i akvakulture svojih članova na nediskriminativni način na osnovu sertifikata, oznaka porijekla i geografskog porijekla, garantovano tradicionalnih specijaliteta i primijenjenih mjera održivog upravlja.
- Ovaj zakon neće stvoriti dodatna administrativna opterećenja, kao ni biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za sprovođenje ovog zakona nije propisana obaveza angažovanja finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.
- Naznačeno u prethodnom odgovoru.
- Implementacijom predloženog propisa ne proizilaze dodatne međunarodne finansijske obaveze.
- Za sprovođenje ovog zakona nije propisana obaveza angažovanja finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.
- Usvajanjem propisa predviđeno je donošenje podzakonskih akata, ali bez finansijskih obaveza.
- Da, posredno.
- Za sprovođenje ovog zakona nije propisana obaveza angažovanja finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.
- Nije bilo sugestija Ministarstva finansija na Predlog Zakona o organizovanju tržišta u ribarstvu i akvakulturi.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- Pri izradi predloga zakona o organizovanju tržišta u ribarstvu i akvakulturi korišćena je eksterna ekspertska podrška (Mirta Novak – Hrvatska) koja je obezbijedena iz sredstava MIDAS projekta.
- Tokom izrade predloženog zakona, obavljene su dvije javne rasprave (Bar i Kotor) na kojima su uključene sve zainteresovane strane – profesionalni ribari, uzgajivači ribe i

školjaka, inspektori za morsko ribarstvo i poljoprivredni inspektori. U roku predviđenom Pozivom na Javnu raspravu, nije bilo dostavljenih komentara na Nacrt zakona o organizovanju tržišta u ribarstvu i akvakulturi u elektronskoj i pismenoj formi.

- Učesnici javnih rasprava su bili saglasni sa predloženim rješenjima ovog pravnog akta.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju ovog zakona.

- Za ispunjenje propisanih ciljeva nakon usvajanja predloženog zakona vršiće se obuke zainteresovanih strana, studijske posjete i ekspertske misije u cilju što boljeg shvatanja procesa koji su pred svima postavljeni, zatim će se formirati organizacija proizvođača i krenuće se u potpunu implementaciju zakona kroz donošenje podzakonskih akata.

- Osnovni indikatori za mjerenje ispunjenja ciljeva predloženog zakona mogu biti: formiranje organizacija proizvođača, udruženja organizacija proizvođača i međusektorskih organizacija; uspostavljanje tržišnih standarda; obezbjeđivanje informacija za potrošače; uspostavljanje tržišne konkurencije; istraživanje tržišta proizvoda ribarstva i akvakulture.

- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije ovog zakona zaduženo je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Direktorat za ribarstvo, direktno i preko inspektora za ribarstvo i poljoprivrednih inspektora. Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u odnosu na bezbjednost proizvoda ribarstva i akvakulture vršiće organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove preko inspektora za hranu i graničnog službenog veterinara.

Podgorica, 16.09.2022. godine

MINISTAR,

Vladimir Joković

